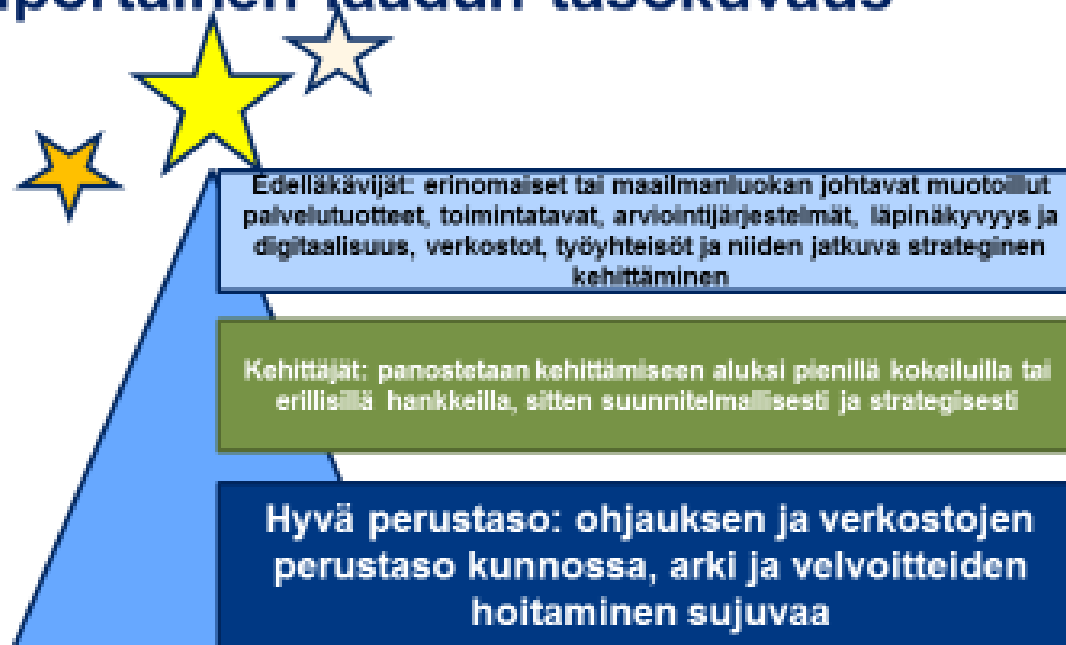

Kolmiportainen laadun tasokuvaus

ELO-TOIMINNAN LAADUN TASOJEN KUVAUS ETELÄ-SAVOSSA 2017—2022

STRATEGINEN TAVOITE	HYVÄ PERUSTASO	KEHITTÄJÄT	EDELLÄKÄVIJÄT
<p>TAVOITE: YHTEISET JÄRJESTELYT</p> 	<p>Ohjauksen ja verkostojen perusasiat kunnossa, arki ja velvoitteiden hoitaminen sujuvaa</p> 	<p>Panostetaan kehittämiseen aluksi ehkä pienillä kokeiluilla ja hankkeilla, sitten monipuolisesti ja suunnitelmallisesti strategian mukaan, sisältää hyvän perustason</p> 	<p>Erinomaiset tai maailmanluokan johtavat muotoillut palvelukokonaisuudet ja -tuotteet, palvelut, toimintatavat, arviointijärjestelmät, läpinäkyvät ja digitaaliset verkostot, työyhteisöt ja niiden jatkuva kehittäminen suunnitelmallisesti ja strategisesti, sisältää myös kehittäjätasoa</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminta perustuu lakiin ja asetuksiin • Palveluna tarjotaan tietoa, neuvontaa ja ohjausta • Palvelut pohjautuvat koulutuksen ja työuran valintoihin sekä arjentaitoihin • Toimintatavat antavat pääosin myönteisen palautteen asiakailta ja verkostolta • Yhteisten järjestelyjen arviointi perustuu yksittäisiin arviointikohteisiin tai tapahtumiin • Kiusaamiseen ja epäasialliseen kohteluun puututaan 	<ul style="list-style-type: none"> • Erilaisin kokeiluoin ja hankkein toiminnassa päädytään käytännössä monimuotoisiin ja uudenaikaisiin järjestelyihin ja oppimiseen • Toiminta perustuu osin yhteisiin sopimuksiin • Palvelut tarjoavat erilaisin menetelmin vaihtoehtoisia mahdollisuuksia edetä omiin tavoitteisiin • Yhteisten järjestelyjen vuoksi palvelu ottaa vastuun asiakkaasta kokonaisuutena, myönteisenä ja yksilöllisenä ihmisenä • Toiminnassa kokeillaan Ohjaamo-tyyppistä yhden oven periaatetta • Toiminnan suunta siirtyy korjaavasta ennaltaehkäisyksi ja hyvinvointia tukevaksi toiminnaksi, esimerkiksi Tajua mut 	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelukokonaisuus tuottaa pysyviä vaikutuksia ja vaikuttavuutta, esimerkiksi kiusaaminen poistuu kouluista ja työpaikoilta, ihmiset kokevat hyvinvoinnin selkeästi parantuneen, oppimis- ja ihmiskäsitys ovat muotoutuneet yhteisiksi ja moderneiksi • Toiminta perustuu yhteisiin sopimuksiin ja toiminta järjestetään joustavaksi asiakkaan näkökulmasta • Palvelut pystyvät tunnistamaan ja tunnustamaan erilaisia oppimista ja osaamista ja validoimaan myös epävirallista oppimista ja arkioppimista • Koko henkilöstö, verkosto ja asiakkaat osallistuvat aktiivisesti yhteisten järjestelyjen suunnitteluun, kehittämiseen,

		<p>-tyyppinen toimintatapa on otettu käyttöön</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kehittäminen on suunnitelmalista ja sille asetetaan laadulliset ja numeroin ilmaistavat mittarit ja arviointimenetelmät • Ohjauksen ja oppimisen järjestelyt ovat osin yhteistyötä kumppaneiden kanssa • Yhteisten järjestelyjen vaikutuksena opintojen keskeyttäminen vähenee, nuoret ja aikuiset pääsevät nopeammin töihin, perheet kokevat saavansa tukea tarvittaessa ja kansalaisten hyvinvoinnin kokemus paranee • Uudet toimintatavat antavat kokemuksen siitä, että ihminen on saanut tukea ja kannustusta elämän siirtymävaiheissa ja hän pystyy tekemään itsenäisiä valintoja ja päätöksiä • Kiusaamisen ja epäasiallisen kohtelunpoistamiseksi otetaan aktiiviset menetelmät käyttöön 	<p>toteutukseen, arviointiin ja palautteeseen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Esimerkiksi Ohjaamotyyppinen palvelu on vakiintunut ja sitä kehitetään jatkuvasti • Toiminta on kehitetty asiakkaan hyvinvointia tukevaksi palveluksi pitkäjänteisesti • Laadun arvioinnin, mittauksen ja mittariston avulla pystytään kehittämään yhteistä toimintaa jäsentyneesti ja pitkäjänteisesti • Pystytään kehittämään samanaikaisesti yhdessä ja suunnitelmallisesti myös yhteisten järjestelyjen työtä tuotavaksi ja hyvinvointia lisääväksi • Uutta teknologiaa osataan käyttää verkostoissa uusien ratkaisujen ja palvelujen tuottamiseksi ja kehittämiseksi
	HYVÄ PERUSTASO	KEHITTÄJÄT	EDELLÄKÄVIJÄT
TAVOITE: OSALLISUUS	<ul style="list-style-type: none"> • Mahdollisuus tulla kuulluksi ja vaikuttaa itseä koskeviin asioihin on mahdollista lähes jokaisessa elämänvaiheessa iän ja kehittymisen asteen mukaan • Osallisuuden menetelmät ja muodot perustuvat enemmän 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuulluksi tulemisesta siirrytään yhteiseen suunnitteluun ja toteutukseen sekä arviointiin ja palvelujen kehittämiseen • Osallisuuden menetelmät ja muodot ovat kehittyneet entistä epämuodollisiksi ja muodol- 	<ul style="list-style-type: none"> • Osallisuuden kolme tasoa toteutuvat: osallisuuden henkilökohtainen tunne (esim. nuori kokee saaneensa pätevän subjektin position), laadukas prosessi ja laadukas lopputulos (ks. Anu Gretschel 2017 Nuorisotutkimusseura

	<p>muodollisiin vaikutusmahdollisuuksiin, esim. nuorisovaltuuston tai -järjestön toimintaan organisaatiossa</p>	<p>liset työmuodot ovat levinneet useimmille elämänalueille, joissa voi vaikuttaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Viranomaisten kanssa nuorten ja aikuisten osallisuutta tukevat järjestöt, vapaat toimijat, yritykset ja muut yhteistyökumppanit • Osallisuuden vaikutuksena ihminen voi tuntea saavansa puolueetonta ja laadukasta apua erilaisissa elämäntilanteissa 	<p>ry, Nuorisotutkimusverkosto)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osallisuuden muodot ja menetelmät ovat läpileikkaavia lähes kaikilla elämänalueilla niin, että kansalaisilla on käytössään monimuotoiset ja digitaaliset keinot vaikuttaa itseensä ja lähiympäristöön liittyviin asioihin • Osallisuuden vaikuttavuutta lisää, kun ihminen voi saada tukea hyvinvointiinsa ja ehkäistä hankalimpia elämäntilanteita jo ennakolta
	<p>HYVÄ PERUSTASO</p>	<p>KEHITTÄJÄT</p>	<p>EDELLÄKÄVIJÄT</p>
<p>TAVOITE: KANNUSTAVA OPPIMINEN</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Varmistetaan lapsen, nuoren ja aikuisen muodolliset oppimisen onnistumisen keinot • Oppimisen järjestelyt kannustavat elinikäiseen oppimiseen • Oppimisen järjestelyissä on mahdollisuus joustaviin opintoihin ja oppimiseen • Avoimet oppimisen väylät ovat käytännössä mahdollisia valita eri elämäntilanteissa 	<ul style="list-style-type: none"> • Varmistetaan oppimisen menetelmät ja välineet sopiviksi niin, että jokainen oppija tuntee vahvuutensa ja kehittämiskohteensa ja halun oppimiseen • Oppimisen järjestelyt kannustavat käytäntöön, kokonaisuuksiin, käsin ja yhdessä tekemiseen, tutkimiseen, luovuuteen, leikkimiseen ja peliin, vuorovaikutukseen, liikkumiseen ja myönteisiin elämyksiin • Aiemmin opittu otetaan huomioon ja voidaan hyväksyä kaikissa opinnoissa • Oppisopimus, työpajat ja erilaiset kokeilut oppimisen järjestelyistä ja oppimisen menetelmistä ovat olennainen osa kannustavassa oppimisessa 	<ul style="list-style-type: none"> • Kannustavan oppimisen lähtökohta on myönteinen ihmis käsitys ja voimavaroista ponnistava tuki, joka tähtää hyvinvoinnin kohenemiseen • Elinikäinen oppiminen on osa järjestelmää, joka vahvistaa oppimisen iloa • Jokaiselle ihmiselle löytyy polku kannustaviin opintoihin ja oppimiseen, jotka tukevat uravalinnoissa ja työpaikan ja -tehtävien vaihdoksissa sekä muodollisen oppimisen alkuvaiheissa • Pitkäaikaisena vaikuttavuutena kannustavassa oppimisessä on esim. se, että jokaisella ihmisellä on useiden oppimisvaiheiden ja organisaatioiden kautta myönteinen suhtautu-

minen oppimiseen ja omien taitojen kehittämiseen

	HYVÄ PERUSTASO	KEHITTÄJÄT	EDELLÄKÄVIJÄT
<p>TAVOITE: SUJUVASTI TYÖHÖN</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Yksittäisissä organisaatioissa toimitaan niin, että lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus työuran alkuun ja aikuisena kehittyä työssään • Tulevaisuuden suunnittelu on osa opintoja ja työuraa • Työhön pääsemiseksi on käytössä erilaisia menetelmiä ja työnvälityksen keinoja 	<ul style="list-style-type: none"> • Verkostomaisessa työotteessa toimitaan niin, että eriikäiset voivat suunnitella tulevaisuuttaan, jotta heillä on mahdollisuus uravalintoihin ja työpaikan ja -tehtävien vaihtokseen • Tulevaisuuden suunnittelu kytketään työssä kehittymiseen ja osaksi työorganisaatioiden kehittämistä • Opintojen ja töiden väliin voi helposti yhdistää työssäkokeilua, pajatyöskentelyä ja työn ja koulutuksen yhteensovittamista elämäntilanteen mukaan • Jotta pääsee sujuvasti töihin, on mahdollista käyttää moderneja ja digitaalisia menetelmiä yhdistettynä henkilökohtaisiin kasvokkain tapaamisiin, missä voidaan hyödyntää tulevaisuus- ja historiatietoa ihmisestä 	<ul style="list-style-type: none"> • Alueen ohjausjärjestelmä ja -palvelut ovat kehittyneet sellaisiksi, että ne perustuvat laadukkaisiin työelämän käytäntöihin, joissa yhdistyvät työn tuottavuus ja työhyvinvointi • Eri elämänvaiheissa tulevaisuuden suunnittelusta tulee kokemus, että se on osa kaikkea oppimiseen ja työhön liittyvää toimintaa ja vaikuttaa myönteisesti henkilökohtaisiin valintoihin ja päätöksiin • Erilaisten töiden välisissä siirtymissä ihminen kokee pääsevänsä nopeasti eteenpäin
	HYVÄ PERUSTASO	KEHITTÄJÄT	EDELLÄKÄVIJÄT
<p>TAVOITE: TOIMIVA VERKOSTOTYÖ YHDESSÄ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sisäisessä yhteistyössä noudatetaan yhteistoimintaa edistäviä lakeja, säädöksiä ja sopimuksia • Henkilöstö tuntee organisaation 	<ul style="list-style-type: none"> • Arkipäivän yhteistyö ja vuorovaikutus sujuvat sisäisessä yhteistyössä • Toimijoilla on yhdessä tekemiseen sopivia työkaluja 	<ul style="list-style-type: none"> • Sisäinen yhteistyö on jatkuvaa ja vastavuoroista ja sen tarkoitus on pitkäjänteinen kehittäminen • Toimijoiden työkalut tukevat

<p>tion ja verkoston tilanteen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kehittämis ehdotusten tekeminen on mahdollista • Kumppanuus ja asiakassuhteet saattavat olla kertaluonteisia ulkoisessa yhteistyössä, mutta ne hoidetaan asiallisesti • Luottamusta vahvistavissa toimintatavoissa noudatetaan tehtyjä sopimuksia ja toimitaan luottamuksen arvoisesti • Yhteistyö hyvinä ja huonoina aikoina: yhteistyön tavoitteena on ongelmien poistaminen • Verkostoissa työskentely lähtee aidosta tarpeesta • Verkostoissa työskentely on sujuvaa • Toimijoiden välinen työnjako on selkeää ja yhteistyö sujuvaa • Alueen strategiat ja arvot tukevat verkostotyötä • Verkostossa toimiminen tuntuu mielekkäältä ja sujuvalta • Asiakkaiden rooli palvelujen tai toiminnan kehittämisessä on vielä pientä 	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstöä ja verkostoa kuunnellaan ja kannustetaan aloitteellisuuteen • Tarvittaessa käynnistetään kehittämishankkeita ja kokeiluja • Ulkoisessa yhteistyössä kumppania ja asiakasta kuunnellaan ja palaute otetaan huomioon toiminnan kehittämisessä • Tavoitellaan pitkäjänteistä eri osapuolia hyödyttävää yhteistyötä • Luottamusta vahvistavissa toimintatavoissa organisaation tai verkoston johto kehittää ja edistää aktiivisesti yhteistyötä ja erilaisia yhteistyön menetelmiä, myös digitaalisia • Samalla kehitetään työyhteisötaitoja ja -kulttuuria ja niitä arvostetaan • Yhteistyö hyvinä ja huonoina aikoina: hyvinä aikoina luotu yhteistyö kantaa myös huonoina aikoina ja vaikeina aikoina lisätään avointa keskustelua ja yhteisiä ponnistuksia vahinkojen minimoimiseksi • Verkoston toimijat tukevat ja edistävät luottamusta ja yhteistyötä sekä yhdessä tekemistä ja niihin perustuvaa kehittämistä • Verkostoissa osapuolet tarkastelevat yhdessä ja ennakoivat toimintaympäristön ja 	<p>yhdessä tekemistä</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verkosto, sen organisaatioiden johto ja henkilöstö ovat aloitteellisia • Kannustetaan kokeiluihin ja riskien ottoon, ja virheiden tekeminen on sallittua • Ulkoisessa yhteistyössä verkostojen välisessä kilpailussa pyritään strategiseen kumppanuuteen ja sen vahvistamiseen • Lisäarvoa etsitään yhdessä eri osapuolten parhaaksi • Luottamusta vahvistavissa toimintatavoissa yhteistyön ja yhdessä tekemisen toimivuutta ja tuloksellisuutta arvioidaan, seurataan ja parannetaan avoimesti keskustellen ja kehittäen • Verkosto käyttää digitaalisia arviointeja, mittausmenetelmiä ja kehittää niitä sekä viestii niistä avoimesti palvelujen käyttäjille • Verkosto keskittyy laadukkaaseen työhön yhdessä ja ihmisten johtamiseen • Verkostolla on riittävästi valtaa ja vastuuta sekä lupa päättää ja toimia verkoston elinkaaren aikana, mistä tulee kansalaiselle ja asiakkaalle myönteinen kokemus • Yhteistyö hyvinä ja huonoina aikoina: tunnistetaan ja ennakoitaan toimintaympäristössä
---	---	---

		<p>alan muuttumista ja niiden vaikutuksia yhdessä tekemiseen verkostoissa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asiakkaat ovat mukana palveluiden kehittämisessä esim. osana projektia tai raatia tms. • Asiakkaan hyväksi toimijat hyödyntävät ja arvostavat erilaista asiantuntijuutta <p>OK: Lisäys: toimivat työkalut!</p> <p>OK: Eri asiantuntijoiden hyödyntäminen ja arvostaminen asiakkaan hyväksi</p> <p>OK, tehty: MUUTA: viranomaisen-sana toimijaksi koko tekstissä!</p>	<p>tapahtuvat muutokset ja esimerkiksi taloudellisen tilanteen tuomat vaihtelut, luodaan yhteisiä pelisääntöjä ja menettelytapoja erilaisiin tilanteisiin</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asiakkaat osana palvelurakennetta ovat kehittämässä palveluita asiakkaan näkökulmasta jatkuvasti • Toimijat edistävät luottamukseen ja yhdessä tekemiseen perustuvaa kehittämistä verkostossa • Toimijat kehittävät yhdessä palvelujaan, tuotteitaan, toimintatapojaan siten, että ne paremmin vastaavat kansalaisten ja asiakkaiden tarpeisiin • Asiantuntijuuden arvostaminen ja hyödyntäminen asiakkaan hyväksi on jo vakiintunutta
	HYVÄ PERUSTASO	KEHITTÄJÄT	EDELLÄKÄVIJÄT

Laadun kolmiportainen tasokuvaus sisältää arvioituja esimerkkitapauksia liitteenä!

Miten ELO-toiminnan laatua arvioidaan?

- Ks. Anu Gretschelin uutta arviointivälinettä nuorisotyöhön, jota sovelletaan tässä.
- **Annetaan tähdet:** Jokaisesta viidestä tavoitteesta voi saada joko 1, 2 tai 3 tähteä tason mukaan (1 = hyvä perustaso, 3 = edelläkävijätaso). 15 - 13 tähteä tarkoittaa edelläkävijyyttä kokonaisuudessaan, 12 - 9 pistettä tarkoittaa kehittäjätasoa otteita ELO-toiminnassa ja 8 - 5 pistettä tarkoittaa ELO-toiminnassa sitä, että perustaso on kunnossa. Jotta saa tähden, haluaisimme, että yksittäiset arviointikohdat täyttyvät seuraavasti:

- Perustaso täyttyy 100-%:sesti = 1 tähti
- Kehittäjätaso täyttyy 75-%:sesti = 2 tähteä
- Edelläkävijätaso täyttyy 66-%:sesti = 3 tähteä

Lisäksi on otettava huomioon myös toimijoiden erityispiirteet, esim. voiko edes täyttää kaikkia arviointikriteereitä.

- Milloin arvioidaan? Arvioidaan vähintään kerran vuodessa, säännöllisesti joka tapauksessa!
- Miten arvioidaan? Käytetään jokaisessa arvioinnissa **sähköistä työkalua**, mistä saadaan suoraan jälki, jota hyödynnetään raportoinnissa ja viestinnässä sekä läpinäkyvyyden vahvistamisessa. Meidän on sovittava tämä yhteinen sähköinen työkalu.
- Millainen on arviointiprosessi? Anu Gretschelin uudesta arviointivälineestä nuorisotyöhön otetaan viiden kohdan **toiminnallisen tehokkuuden osoittavat tunnusluvut** muutettuna kolmiportaiseen mittaristoon.
- Ketkä arvioivat? Anu Gretschelin uudesta arviointivälineestä nuorisotyöhön otetaan mallinnus siihen, ketkä arvioivat.
- Mihin arviointi vaikuttaa? Se otetaan vuosittain ministeriön raportointiin mukaan. Se vaikuttaa alueen omaan verkostotyön kehittämiseen ja suuntaamiseen.
- Mitä arvioinnista viestitetään? Arviointi kytketään **vaikutus- ja vaikuttavuusarvioinnin** kokonaisuuteen ELO- ja nuorisotakuun toiminnasta (vrt. 2013 - 2016 tekemääni vaikutus- ja vaikuttavuusarviointiin).

Teksti ja kuvat

Tuija Toivakainen, Etelä-Savon ELY, puh. 0295 024 220, tuija.toivakainen@ely-keskus.fi